

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма
навчальної дисципліни

ОСНОВИ МИТНОЇ СПРАВИ

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань 29 – Міжнародні відносини
спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини
освітня програма – Міжнародна логістика і митна справа
вид дисципліни – обов’язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

30 серпня 2022 року, протокол № 1

Розробники програми:

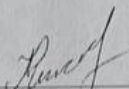
Казакова Н.А., к.геогр.наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

І.М. Смаглий, викладач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

29 серпня 2022 року, протокол № 1

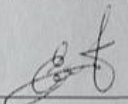
Завідувач кафедри

(підпис)

Надія КАЗАКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньої програми

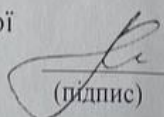

(підпис)

Олена ХАНОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

29 серпня 2022 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи митної справи» складена відповідно до програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньої програми «Міжнародна логістика і митна справа».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою вивчення даної дисципліни є отримання студентами знань у сфері митної справи, методів та інструментів митно-тарифного регулювання міжнародних економічних відносин, організаційно-правових основ митної системи України, особливостей митної справи в країнах та економічних угрупованнях, що є основними торговими партнерами України.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування:

- загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними, у тому числі, логістичних.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2 -й
Семестр	3-й
Лекції	32 год.
Практичні заняття	16 год.
Самостійна робота в тому числі індивідуальне завдання – контрольна робота	72 год. 10 год.

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій у міжнародної логістики та митної справи.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та

методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи митної справи

Тема 1. Поняття та зміст митної справи.

Мета та завдання митної справи.

Розвиток митної справи у міжнародній історичній практиці.

Митна справа України.

Тема 2. Сфера здійснення митної справи.

Митна територія та митні кордони.

Учасники митних правовідносин.

Система митних органів України.

Тема 3. Предмет митного регулювання.

Суб'єкти та об'єкти митного регулювання.

Основні принципи та мета митного регулювання.

Облік учасників митних правовідносин в митних органах.

Тема 4. Сутність та зміст митного контролю.

Поняття митного контролю.

Види митного контролю.

Знаходження товарів та транспортних засобів під митним контролем.

Тема 5. Митні режими.

Види митних режимів, котрі застосовуються при переміщенні товарів та транспортних засобів через митні кордони.

Зміни митних режимів.

Відповідальність за порушення встановленого митного режиму.

Розділ 2. Митні розрахунки. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 6. Оформлення товарів та транспортних засобів, перетинаючих митні кордони.

Декларування товарів та транспортних засобів.

Документи, які декларант представляє митним органам.

Випадки відмови у митному оформленні.

Тема 7. Митний тариф та мито.

Поняття та роль митного тарифу у митній справі.

Мито та його види.
Класифікація товарів згідно УКТЗЕД.

Тема 8. Визначення митної вартості.

Визначення країни походження товару.
Роль міжнародних угод у митній справі.
Правила Інкотермс.
Податки, збори та митні платежі.

Тема 9. Методи тарифного та нетарифного регулювання.

Поняття митних тарифних та нетарифних методів.
Адміністративні та економічні нетарифні обмеження.
Вплив митних методів на діяльність суб'єктів ЗЄД.

Тема 10. Міжнародне співробітництво в сфері митної справи.

Двосторонні торгівельно-економічні угоди.
Багатосторонні міжнародні угоди у різних напрямках митної справи.
Міжнародні інститути митної справи.

Тема 11. Митна політика України.

Суб'єкти митних правовідносин та об'єкти митного регулювання.
Митна справа та митна політика.
Національні пріоритети митної справи.
Поняття та основні обов'язки української митниці.
Джерела митного права в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота
Розділ 1. Теоретичні основи митної справи				
Тема 1. Поняття та зміст митної справи	7	2	1	4
Тема 2. Сфера здійснення митної справи	7	2	1	4
Тема 3. Предмет митного регулювання	7	2	1	4
Тема 4. Сутність та зміст митного контролю	9	2	1	6
Тема 5. Митні режими	13	4	2	7
Разом за розділом 1	43	12	6	25
Розділ 2. Митні розрахунки. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності				
Тема 6. Оформлення товарів та транспортних засобів, перетинаючих митний кордон	26	8	4	14
Тема 7. Митний тариф та мито	11	3	1	7
Тема 8. Визначення митної вартості.	12	3	1	8
Тема 9. Методи тарифного та нетарифного регулювання	8	2	2	4

Тема 10. Міжнародне співробітництво в сфері митної справи	5	2	1	2
Тема 11. Митна політика України	5	2	1	2
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	10			10
Разом за розділом 2	77	20	10	47
<i>Усього годин</i>	120	32	16	72

4. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та зміст митної справи	1
2	Тема 2. Сфера здійснення та учасники митних правовідносин	1
3	Тема 3. Предмет митного регулювання	1
4	Тема 4. Сутність та зміст митного контролю.	1
5	Тема 5. Митні режими та їх зміни.	2
6	Тема 6. Митне оформлення товарів та транспортних засобів.	4
7	Тема 7. Митний тариф та мито	1
8	Тема 8. Визначення митної вартості товарів та транспортних засобів.	1
9	Тема 9. Методи тарифного та нетарифного регулювання.	2
10	Тема 10. Міжнародне співробітництво в сфері митної справи	1
11	Тема 11. Митна політика України.	1
Разом		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи за наступними темами:	К-ть годин
1.	Засвоєння поняття та змісту митної справи.	4
2.	Формування практичних навичок діяльності у сфері здійснення митної справи.	4
3	Опанування предмету митного регулювання.	4
4	Набуття розуміння сутності та змісту митного контролю.	6
5	Засвоєння митних режимів та підстав їх зміни.	7
6	Опанування навичками, необхідними для оформлення товарів та транспортних засобів, перетинаючих митний кордон.	14
7	Набуття навичок застосування митного тарифу та нарахування мита.	7
8	Засвоєння способів визначення митної вартості.	8
9	Вміння розрізняти методи тарифного та нетарифного регулювання.	4
10	Опанування методів та механізмів міжнародного співробітництва в сфері митної справи.	2
11	Формування уяви щодо визначення та реалізації митної політики України.	2
12	Підготовка до індивідуального завдання - контрольної роботи	10
Разом		72

6. Індивідуальне завдання - контрольна робота

Метою контрольної роботи є:

- перевірка повноти засвоєння студентом навчального матеріалу, вміння зіставляти, узагальнювати, систематизувати отриману інформацію;
- формування у студентів системи правових знань з основ митної справи, набуття професійних навичок щодо використання нормативних документів у процесі здійснення практичної діяльності у відповідному фаховому напрямку.

У результаті виконання контрольної роботи студент повинен набути уявлення та початкові практичні навички в частині:

- уміння систематизувати інформацію, отриману під час теоретичних та практичних занять;
- практичного застосування чинного законодавства України в сфері митного регулювання;
- розв'язання спірних питань правового характеру, ведення позовно-претензійної роботи.

Для успішного виконання контрольної роботи студенту рекомендовано користуватись відповідною літературою: підручниками, навчально-методичними посібниками, конспектами лекцій, а також звертатись як до вітчизняної нормативно-правової бази, так і до міжнародних угод в сфері митного регулювання, а саме указів, постанов, положень, інструкцій, конвенцій, тощо.

Запропоновані завдання значно поліпшать процес засвоєння теоретичних питань у даній сфері.

Контрольна робота виконується за варіантом, кожний варіант відповідає певній темі. В контрольній роботі за обраною темою, студент повинен розкрити її сутність .

Теми контрольної роботи:

1.Історія розвитку митної справи в Україні. Структура та основні завдання митних органів України. Митна територія та митний кордон України. Поняття та зміст митної справи. Сутність, зміст та форми митного контролю. Аналіз ризиків та його об'єкти.

2.Митна політика України та міжнародне співробітництво в сфері митної справи. Організація та здійснення митного контролю. Види митного контролю. Зберігання товарів під митним контролем.

3.Митний контроль та митне оформлення. Процедура декларування. Функціональне призначення вантажної митної декларації (ВМД). Їх типи. Правові наслідки неподання, несвоєчасного подання або подання декларації, що містить неправдиві дані.

4.Митні режими, їх види. Вибір та зміна митного режиму. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим. Терміни перебування товарів у відповідних митних режимах.

5.Порядок переміщення й пропуск через митний кордон України товарів і предметів в торговому та неторговому оборотах. Переміщення валюти. Обмеження, що діють при переміщення товарів, предметів та валюти через митний кордон України.

6.Порядок ввезення на митну територію України транспортних засобів, номерних вузлів і агрегатів у неторговому обороті. Порядок та особливості митного оформлення таких предметів і транспортних засобів резидентами та нерезидентами України.

7.Форми митного контролю. Зони митного контролю. Огляд та переогляд. Особистий огляд та порядок його проведення. Огляд товарів, транспортних засобів, територій та приміщень, де зберігаються товари, що перебувають під митним контролем. Перевірка обліку таких товарів. Підстави для проведення документальних та зустрічних перевірок. Взяття проб товарів та операції з ними.

8.Митний брокер та його правовий статус. Митний склад та правове регулювання його утримувача з іншими особами та митними органами. Особливості зберігання, обліку та розпорядження товарами, що зберігаються на митному складі Склад тимчасового зберігання, його правовий статус та відмінність від митного складу.

9.Митні правопорушення та боротьба з ними. Провадження в справах про порушення митних правил. Контрафактна продукція. Контрабанда. Технічне забезпечення при здійсненні митного контролю. Митні лабораторії, їх місце й роль у митній справі.

10.Митна вартість товарів. Методи її визначення. Документи, що подаються декларантом для підтвердження заявленої митної вартості. Контроль правильності визначення митної вартості та її коригування.

11.Мито та його види. Об'єкти та база оподаткування. Ставки мита. Виникнення, виконання та припинення обов'язку із сплати митних платежів. Нарахування та стягнення. Фінансові гарантії.

7. Методи навчання

Навчальні лекції з метою формування у студентів загального уявлення про інститут митної справи, організаційні та методичні засади здійснення митного контролю та митного оформлення.

Практичні заняття з метою перевірки рівня набутих знань, в тому числі усне опитування, навчальні дискусії по запропонованим темам, обговорення та аналіз конкретних практичних ситуацій, змодельованих відповідно до навчальних тем, тестування.

Індивідуальне завдання - контрольна робота.

Самостійна робота студентів з лекційним матеріалом та першоджерелами.

8. Методи контролю

1.Усне опитування та тестування протягом семестру (здійснюється під час проведення практичних занять).

2.Перевірка контрольної роботи.

Для допуску до екзамену студент повинен набрати за результатами поточного контролю не менше 30 балів.

Позитивна оцінка поточної успішності є підставою допуску до підсумкової форми семестрового контролю – екзамену. Підсумковий контроль проводиться в письмовій формі.

Протягом семестру студент може набрати 60 балів, в тому числі:

-при здійсненні поточного контролю (тестування, опитування, активна участь в дискусіях) під час практичних занять – до 40 балів;

-виконання індивідуального завдання (контрольної роботи) – до 20 балів.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 (два теоретичних питання, кожне з яких може бути оцінене до 20 балів). Час виконання – до 80 хвилин.

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання/подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Zoom, режим доступу: <https://us04web.zoom.us/j/2738306349?pwd=eWlSRTZlZWpYzYwI0RDBOcG5PbUNtdz09>

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, контрольна робота			Екзамен	Сума
Розділи 1-2, теми 1-11	Контрольна робота	Разом		
40 балів, (під час проведення в ході практичних занять письмового тестування, усного опитування, участі в дискусіях, аналізі конкретних практичних ситуацій)	20 балів	60 балів	40 балів	100 балів

Критерії оцінювання навчальних досягнень

«Відмінно» – відповідь правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність концептуальних знань, високого ступеню володіння питаннями, вміння логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію, застосовувати знання в практичній діяльності.

«Добре» - відповідь правильна, але має несуттєві неточності та обґрунтування. Характеризує наявність доброго ступеню володіння питаннями, вміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками.

«Задовільно» - відповідь фрагментарна, містить певні помилки і неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення.

«Незадовільно» - відповідь демонструє відсутність у студента елементарного уявлення про об'єкт вивчення.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література:**Основна:**

1. Митний кодекс України. Закон України від 13.03.12 № 4495-17.
2. Закон України від 16.04.1991 № 956-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» .
3. Закон України від 21.12.2010 №2829-VI «Про митний тариф України».
4. Постанова Кабінету міністрів України від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій».
5. Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 № 599 «Про затвердження форми декларації митної вартості та правил її заповнення».
6. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 «Про затвердження порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа».
7. Наказ Міністерства фінансів України від 22.02.2012 № 246 «Про затвердження зразків бланків єдиного адміністративного документа, додаткових аркушів, доповнень і специфікацій та їх технічного опису».
8. Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа».
9. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. - К.: Центр навчальної літератури, 2010 - 696 с.
10. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні: Навчальний посібник – К.: КНЕУ, 2011 – 248 с.
11. Пашко П.В Каленский Н.Н.. Основы таможенного дела в Украине: Учебное пособие – К.: Знання, 2012 – 493 с.

Допоміжна:

1. Братасюк В. Правове регулювання застосування окремих форм митного контролю. // Підприємництво, господарство і право. – 2006 - № 3. – с. 61-64.
2. Гребельник О.П. Застосування митних зборів як квазітарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності//Вісник КНУ ім. Т.Шевченка. – 2006. - № 9 – с.7-9.
3. Дьомін Ю. Митна вартість товарів. // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. - №3 – с.42-44.
4. Карамбович І.М. Теорія митної справи: вихідні засади аналізу.// Економіка та держава. – 2006. - №1. – с. 24-28.
5. Наближення України до світових митних стандартів / О. Виноградова. // Економіка. Фінанси. Право.: Щомісячний інформаційно-аналітичний журнал. – 2004. - №2. – 32-34.
6. Новікова К.І. Перспективні напрямки інституційного розвитку митної служби в Україні// Наукові праці ДонНТУ. – 2011. - №40-1 – с.113-118.
7. Пашко П.В. Митна політика та митна безпека України. // Фінанси України. – 2006. - №1. – с. 74-86.
8. Пашко П.В. Понятійний апарат системи забезпечення митної безпеки спроможності// Актуальні проблеми економіки. – 2009. - №4(94). – с. 62-68.

9. Приймаченко Д. Інституціональний механізм формування та реалізації митної політики. // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – №11. – с. 17-21.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення:

1. Режим доступу: www.customs.gov.ua – Офіційний сайт Державної митної служби України.
2. Режим доступу: www.dmsu.customs.org.ua – Офіційний сайт Прес-служби Державної митної служби України.
3. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Vamsu/Economika/2009_1/Suvorov/Suvorov.htm- Суворов В.В. Методологічне забезпечення митного регулювання ЗЕД: аналіз категорій та дефініцій.
4. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=46052. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення: проект Закону від 04.07.2016 р. № 408-VII. – [Електронний ресурс].
5. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=46640; Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку із проведенням адміністративної реформи: проект Закону від 04.07.2015 р. № 405-VII. – [Електронний ресурс].
6. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=46644 Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи: проект Закону від 04.07.2013 р. 404-VII. – [Електронний ресурс].
7. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2013_24_8. Суббот А. Забезпечення контролю й обліку великих платників податків / А. Суббот, Н. Гончарук // Віче. 2013. № 24. С. 20-22 [Електронний ресурс]. –

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію):

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні та частина практичних занять;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі ZOOM, режим доступу:

<https://us04web.zoom.us/j/2738306349?pwd=eWlSRtZJWjYzYWI0RDBOcG5PbUNtdz09>